

Personages die een loopje nemen met het verhaal

Brussel / Van onze medewerkster
Sally De Kunst

De titel doet het al vermoeden: in *Locos* zet het Brusselse gezelschap Tristero met een gezonde dosis spelplezier in een montage van verschillende sketches een zootje ongeregeld op het podium dat het spoor al eens bijster lijkt te zijn. Daarvoor baseerden ze zich op het kleine, maar bizarre oeuvre van Felipe Alfau.

Het pleit voor Peter Vandembemt en Youri Dirckx van Tristero dat ze samen met Bronstige Veulens, Jan Geers en Hendrik De Smedt en met Kristien De Proost aan de slag gingen met *Locos*, een gebarenkomedie (1928) en *Chromo's* (1948) van Felipe Alfau. Het kleine oeuvre van de Spaanse Amerikaan, dat onder het stof lag tot het in 1988 herontdekt werd door een aantal critici en de auteur prompt werd gebombardeerd tot voorloper van schrijvers als Borges, Nabokov en Calvino, is werkelijk een ontdekking: bizar, grappig, subversief.

In zijn inleiding tot *Locos* houdt Alfau al meteen een warm maar tegendraads pleidooi voor een willekeurige

lezing van zijn boek. Ook in het latere *Chromo's* zou hij de principes van de conventionele roman naast zich leggen, om tot een nog absurdere constructie te komen, waarin zijn rebelerende personages, net zoals in *Locos*, regelmatig op eigen initiatief een loopje nemen met het verhaal.

Tegendraadse ambiance slaat om in een klucht

Tristero lijkt voor hun theaterbewerking van Alfaus boeken deze beginselverklaringen ter harte genomen te hebben. Immers, voor *Locos* hebben ze fragmenten geplukt uit zijn kleine oeuvre, maar die in een eigen volgorde gezet. En de verhalen van Alfau lijken in de eerste plaats te dienen als raamvertellingen waar de vijf spelers regelmatig uitstappen om er stevig op los te schmieren of al eens flauw te knipogen naar de huidige maatschappij: "Wat vindt gij van de antiglobalisten

of de andersglobalisten?"

Toch ademt *Locos* op het eerste niveau een wat groteske Spaanse sfeer uit: door de stereotiepe kostuums van toreador, flamencodanseres of *padre* waarin de acteurs zich voor bepaalde scènes omkleeden, door de muziek, maar vooral door de surrealistische intro. Daarin komen Dirckx, Vandembemt, Geers en De Smedt (met smorretje: een knipoogje naar Alfau?) op de tonen van een onheilspellend muziekje met een papieren zak over hun hoofd een voor een het podium opgewandeld. Telkens wordt een portretfoto van hen als kind geprojecteerd. Het is een veelbelovend openingsmoment dat neigt naar een sympathieke theaterversie van een Buñuel-film.

Het is tevens een mooie proloog van de eerste scène, naar 'De necrofiel', een verhaal over een vrouw die regelmatig een paar maanden dood is, om vervolgens weer tot leven te komen. De stemming blijft daarin sinister, de dialogen zijn lichtjes absurd, de kentering onverwachts: de *doña* (De Proost) wordt uiteindelijk gewekt door een man met een *Star Wars*-masker. Het zijn dat

soort aberraties die *Locos* aanvankelijk levendig houden.

Na verloop van tijd slaat die tegendraadse ambiance echter om in een klucht, en ontspinnen zich sketches met associatieve gesprekken waarin bijvoorbeeld alle mogelijke kipperechten of parafrases voor neuken worden uitgespeeld. Op die manier slijten de makers niet hun beginspoor in, waarin ze afwijken van Alfaus verhalen met een gelijkaardige bizarre humor, maar kiezen ze voor een gemakkelijker binnenweg met meer voor de hand liggende grappes en nerveuze typetjes. Zo wordt de voorstelling, tegen alle goede intenties van Alfau in, toch nog erg conventioneel.

RECENSIE

WAT: *Locos*

WIE: Tristero

WAAR EN WANNEER: Nog vandaag en morgen in KC nOna, Mechelen (tel. 015/20.37.80 of www.nona.be) en op 21 maart in Limelight, Kortrijk (tel. 056/22.10.01 of www.limelight.be)

DNS DORSEL / Het sergamen van de
heerlijkheid van de avond en de
meer dan eens moet laten uit in het
conventionele theaterverhaal.

DE MORGEN 15/03/2002